

— Sender de Gran Recorregut GR@-3
 - - - - - La Ruta del Cister GR@-175

LA SERRA DE MONTCLÀR: PR@-C 55
LA RIBERA DEL SIÓ: PR@-C 56
LA BOVERA I EL RIU CORB: SENDER LOCAL@
LA BARONIA DE MALDÀ: PR@-C 57
LA SERRA DEL TALLAT: PR@-C 58
LA BARONIA DE BELLPUIG: PR@-C 64
LA RUTA DELS OMBELLS: PR@-C 65
ELS PLANS DE CONILL: PR@-C 69
ELS PLANS D'ALMENARA: PR@-C 72
L'ONDARA, VERDÚ I EL CORB: PR@-C 25
ANGESOLA I LES CASES DE BARBENS: PR@-C 97
CAMÍ DE SANT JAUME
CAMÍ IGNASIÀ

a Artesa de Segre
PR-C 55
GR-3

Montclàr d'Urgell
 Rocabertí de St. Salvador
 Donzell d'Urgell
CAMÍ DE SANT JAUME

a Balaguer
 Mafet
 Les Puellas
 a Coscó
 AGRAMUNT
 Puigverd d'Agramunt
 Castellnou d'Ossó

a Penelles
 a Balaguer
 Castellsera
 Almenara Alta
 Montfalcó d'Ossó
 Ossó de Sió
 Bellver d'Ossó
PR-C 56
 a Guissona

Boldú
 La Fuliola
 La Guàrdia
 Sta. Maria de Montmagastrell
 Conill
 Riudovelles
PR-C 69
 a Guissona

PR-C 72
PR-C 97
CAMÍ DE SANT JAUME
CAMÍ DE SANT JAUME
 Barbens
 Les Cases de Barbens
 Anglesola
 Seana
 a l'Ivars d'Urgell

a Lleida a Mollerussa Autovia A-2
CAMÍ IGNASIÀ
 a Mollerussa
 a Vilanova de Bellpuig
 Preixana
 Mas d'Estadella
 Verdú
 TÀRREGA
 El Talladell
PR-C 25
 a Barcelona a Cervera Autovia A-2
 a Montornès de Segarra
 Mas de Bondia

PR-C 64
CAMÍ DE SANT JAUME
 Sant Martí de Múria
 Nalec
 Ciutadilla
 Guimera
SENDER LOCAL
 a Vallfogona de Riucorb

PR-C 57
 a Arbeca
 Maldà
 El Viler
 Rocafort de Vallbona
CAMÍ DE SANT JAUME
 Llorenç de Rocafort
 Vallbona de les Monges
GR-175
 a Belltall a Tarragona

a l'Espluga Calba
 Els Ombells de na Gaia
 Montblanquet
 Santuari del Tallat
 Rocallaura
 a Solivella a Tarragona
PR-C 65
 a Senan
PR-C 58
 a Blancafort

PRESENTACIÓ

És una gran satisfacció poder presentar aquesta reedició de la guia a peu i amb BTT de Camins de l'Urgell amb onze rutes circulars senyalitzades que, juntament amb el Sender de Gran Recorregut GR ®-3, el Sender GR ®-175 La Ruta del Cister i els trams del Camí de Sant Jaume i el Camí Ignasià que travessen l'Urgell, ofereixen un conjunt d'itineraris marcats a la comarca.

L'objectiu és facilitar-vos la planificació de les sortides i excursions que vulgueu fer, i que pugueu gaudir amb el descobriment dels nostres paisatges gràcies al contacte directe que tant la marxa a peu com la bicicleta permeten establir entre l'excursionista i l'entorn. Les rutes són aptes per a tothom, només cal que en marqueu el ritme i la intensitat que més us plagi.

Esperem que us animeu a recórrer ben aviat els itineraris proposats amb la mateixa il·lusió amb què avui us els oferim.

Rosa M. Mora i Valls

Presidenta del Consell Comarcal de l'Urgell

OFICINES DE TURISME

Oficina Comarcal de Turisme de l'Urgell (Tarrega)

Tel. 973 50 07 07
turisme@urgell.cat
www.urgell.cat

Oficina Municipal de Turisme d'Agramunt

Tel. 973 39 10 89
turisme@agramunt.cat
www.agramunt.cat

Oficina Municipal de Turisme de Bellpuig

Tel. 973 32 05 36
oficinaturisme@bellpuig.cat
www.bellpuig.cat

Punt d'informació Municipal de Bellpuig (Convent de Sant Bartomeu)

Tel. 973 32 02 92
bellpuig.cultura@gencat.cat
www.bellpuig.cat

Oficina Municipal de Turisme de Vallbona de les Monges

Tel. 973 33 05 67
ajuntament@vallbonadelesmonges.cat
www.vallbonadelesmonges.cat

Oficina Municipal de Turisme de Verdú

Tel. 973 34 72 16 · turisme@verdu.cat
www.verdu.cat

SENYALITZACIY

Les rutes transcorren majoritàriament per camins amples, així com per algun corriol i petits trams de carretera.

Als llocs en què és més difícil el recorregut amb bicicleta (BTT), s'indica el camí alternatiu.

La senyalització es compon de:

- Pals senyalitzadors en llocs estratègics amb el nom de la ruta i la direcció a seguir.
- Marques grogues al llarg de tot el recorregut que indiquen:

DIRECCIÓ CORRECTA A SEGUIR

* El senyal real és blanc (superior) i groc (inferior)

DIRECCIÓ INCORRECTA: NO SEGUIR

* El senyal real és blanc (superior) i groc (inferior)

- També trobarem en la intersecció amb camins de gran recorregut (GR-3, GR-171, GR-175), les clàssiques marques d'aquestes rutes.

DIRECCIÓ CORRECTA A SEGUIR

* El senyal real és blanc (superior) i verd (inferior)

DIRECCIÓ INCORRECTA: NO SEGUIR

* El senyal real és blanc (superior) i verd (inferior)

- I també les marques del Camí de Sant Jaume i del Camí Ignasià.

DIRECCIÓ A SEGUIR

* El senyal real del Camí de Sant Jaume és groc.
* El senyal real del Camí Ignasià és taronja.

DIRECCIÓ INCORRECTA: NO SEGUIR

* El senyal real del Camí de Sant Jaume és groc.
* El senyal real del Camí Ignasià és taronja.

CONSELLS

- Encara que les rutes són viables durant tot l'any cal observar que les millors èpoques són la tardor, l'hivern (si no hi ha boira) i, sobretot, la primavera. A l'estiu cal matinar per no suportar la forta calor del ple dia.
- Recorda, cal endur-se les deixalles i dipositar-les als contenidors.
- Els temps a peu estan calculats sense compartir les parades.
- Els temps en BTT, naturalment, són més curts i depenen de la velocitat que es vulgui donar a la marxa.
- En molts casos es voregen camps de cultiu i zones boscoses; recorda el respecte a la natura.

CAMINS de L'URGELL

La comarca de l'Urgell és un territori ideal per fer excursions a peu o amb BTT. Excursions d'un nivell fàcil i familiar amb tot de matisos per a una descoberta inesperada i profitosa, tant de l'espai físic com de la història i de la cultura d'aquestes terres d'interior.

Per facilitar la descoberta, en aquesta edició hi ha la descripció de les deu rutes circulars registrades com a PR (senders de petit recorregut) i la d'un sender local, que s'han senyalitzat per mitjà de pals indicadors i de marques de pintura blanca i groga, que indiquen la direcció correcta a seguir.

PR®-C 55

PR®-C 56

SENDER LOCAL

PR®-C 57

PR®-C 58

PR®-C 64

PR®-C 65

PR®-C 69

PR®-C 72

PR®-C 25

PR®-C 97

TRAM CATALÀ

TRAM CATALÀ

GR®-3

GR®-175

LA SERRA DE MONTCLAR

LA RIBERA DEL SIÓ

LA BOVERA I EL RIU CORB

LA BARONIA DE MALDÀ

LA SERRA DEL TALLAT

LA BARONIA DE BELLPUIG

LA RUTA DELS OMELLS

ELS PLANS DE CONILL

ELS PLANS D'ALMENARA

L'ONDARA, VERDÚ I EL CORB

ANGLESOLA I LES CASES DE BARBENS

CAMÍ DE SANT JAUME

CAMÍ IGNASIÀ

SENDER DE GRAN RECORREGUT

SENDER DE GRAN RECORREGUT (RUTA DEL CISTER)

LA SERRA DE MONTCLAR

PR ®-C 55

Distància: 18,350 km
Temps: 4 h 35 m a peu
Desnivell: + 175 m

Recorregut per la zona nord de la comarca a l'entorn de la petita serra de Montclar amb excel·lents vistes del Pirineu i sobretot del Montsec. Vegetació d'alzines i roures en el primer tram i visita a la mina de Montclar d'Urgell (Boca sud).

Km 0 Sortim de la plaça de l'Ajuntament de Montclar d'Urgell, just a sota del magnífic castell (s.X) reconstruït al s. XVII, en direcció est per la ctra. LV-3022.

1,400 Cruïlla amb la ctra. C-14. Anem a l'esquerra, direcció Artesa de Segre.

1,680 Deixem la C-14. Pal indicador. Pugem per la pista de la nostra dreta. Seguirem per la serra sempre en direcció est.

2,775 Doble bifurcació. Deixem un camí a l'esquerra i poc després un a la dreta. Seguim en la mateixa direcció.

3,380 Cruïlla. Anem a l'esquerra, al costat d'una bassa. Pal indicador.

3,800 Bifurcació. Anem a la dreta, per vorejar una bonica roureda a l'obaga de la serra de la Senyora.

5,150 Cruïlla al costat d'una alzinerera. Anem a la dreta.

5,580 Bifurcació. Anem a la dreta.

5,875 Cruïlla. Pal indicador. Anem a la dreta per camí ample, en direcció a Donzell d'Urgell tot deixant diversos camins, a dreta i esquerra, menys importants.

7,120 Ermita de St. Roc (s. XV-XVI), zona recreativa amb una espectacular llosa com a taula. A 100 m trobem la ctra. LV-3023. La seguim a l'esquerra.

7,500 Donzell d'Urgell. Poble d'estructura medieval. Seguim per la muralla i pel carrer del Raval. Al núm. 4 baixem per un carrer i sortim del poble, a l'esquerra.

7,700 Pal indicador. Anem a la dreta. Bassa amb horts.

8,160 Doble bifurcació. Anem a l'esquerra tot planejant, i tot seguit a la dreta.

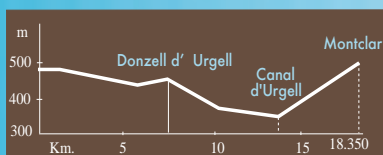

9,000 Deixem l'ampla pista i agafem un corriol amagat entre alzineres. Cal estar alerta als senyals. Pal indicador.

(Amb BTT ens veurem obligats a fer un bon tros a peu (trialera) ja que el pendent és fort al final. Per això es recomana seguir l'ampla pista fins a la ctra. C-14 (1,870 km) i llavors anar a la dreta fins a la cruïlla de la ctra. de Preixens (2,550 km), continuant el recorregut en el seu km 10,300).

10,000 Final del corriol. Baixem per una ampla pista en direcció a la carretera.

10,300 Carretera C-14. La creuem i la seguim en direcció a Preixens.

11,710 Cruïlla. Deixem la carretera i anem a la dreta. Pal indicador.

12,480 Cruïlla. Continuem en la mateixa direcció oest.

13,370 Cruïlla. Seguim recte i arribem a Mas Trepà.

13,650 Mas Trepà i canal d'Urgell. Seguim el camí de la dreta paral·lel al canal en direcció nord, abans del pont.

15,000 Bifurcació. Uns 20 m abans surt un camí a l'esquerra que ens porta al capdamunt de la boca sud de la mina de Montclar, a uns 50 m. De retorn anem a l'esquerra.

15,700 Cruïlla. Anem a la dreta (pal indicador) per una pista ampla en direcció a Montclar.

17,800 Cruïlla. Anem a la dreta, pujant al poble per una pista asfaltada des del cementiri.

18,350 Plaça de l'Ajuntament de Montclar.

DADES D'INTERÈS:

MONTCLAR:

- CASTELL, s.X. Declarat monument Historicartístic de caràcter nacional. Reconstruït i convertit en casa senyorial al s. XVIII. Visita guiada els diumenges, a les 11,12 i 13 h. Visites concertades per a grups tots els dies de la setmana. Tel. 973 40 20 45. www.castelldemontclar.com

- ESGLÉSIA DE ST. JAUME. (s. XVIII)
- LA MINA o EL TÚNEL DE MONTCLAR, tram del canal d'Urgell que travessa la serra de Montclar a 150 m de profunditat. Longitud del túnel, 4.917 m; amplada, prop de 7 m; i altura 4,5 m. Es va construir al s. XIX i

durant un segle fou el túnel més llarg d'Europa. **Visites concertades.**

DONZELL D'URGELL:

- ESGLÉSIA DE ST. PERE, d'estil neo-clàssic, s. XVII.
- MONUMENT A LA DONA, la gran protagonista del treball al camp.
- CONJUNT DE PLACETES I RACONS AMB UN REGUST MEDIEVAL.
- ERMITA DE ST. ROC, s. XV-XVI, amb un espai exterior adaptat per a gaudir d'una jornada de lleure. Als afores.
- CASTELL (s. XII).

LA RIBERA DEL SIÓ

PR -C 56

Distància: 16,400 km
Temps: 4 h 6 min a peu
Desnivell: + 120 m

Recorregut molt suau pels Plans de Sió i part de la seva ribera. Cal destacar el romànic de Bellver d'Ossó, Ossó de Sió, Montfalcó d'Ossó, Puigverd d'Agramunt i Castellnou d'Ossó, així com la torre romana d'aquest últim poble.

Km 0 Sortim de Puigverd, de la plaça del Pla de la Segla. Baixem per l'avinguda del Sió.

0,300 Carretera L-303. La creuem (pal indicador).

0,580 Bifurcació. Anem a l'esquerra.

0,880 Bifurcació. Anem a l'esquerra.

2,150 Bifurcació, anem a la dreta.

 2,600 Deixem la pista al costat d'un enllosat natural i agafem un corriol que surt a la dreta entre alzineres. (Cal estar al cas de les marques). Pal indicador.

2,800 Cementiri. Pista al poble.

 2,970 Carretera. La creuem i pugem a Montfalcó d'Ossó.

3,200 Sortim del poble, al costat d'una casa blanca (pal indicador).

 3,380 Bifurcació. Anem a la dreta.

 3,700 Bifurcació. Anem a la dreta en direcció sud.

3,900 Cruïlla al mig d'uns camps. Anem a l'esquerra.

 4,130 Cruïlla. Anem a la dreta.

 4,800 Cruïlla. Seguim recte.

 5,900 Cruïlla darrere una masia. Creuem en la mateixa direcció.

 6,280 Nova cruïlla. Seguim a l'esquerra.

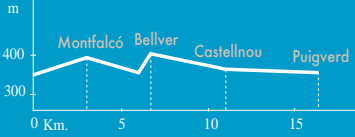
 6,400 Cruïlla al costat d'una cabana. Anem a l'esquerra ja en direcció a Bellver d'Ossó. Pal indicador.

 7,200 Cruïlla. Seguim recte.

8,780 Carretera L-303. La creuem i pugem per pista asfaltada.

9,500 Un cop entrats al poble, pugem a l'església romànica, s. XIII, bona vista dels Plans de Sió.

9,700 Sortim del poble en direcció a ponent per la pista que ens durà a Ossó de Sió (pal indicador).

10,850 Carretera, anem a la dreta tot entrant a Ossó de Sió.

11,000 Plaça de l'Església. Sortim en direcció al cementiri.

11,580 Bifurcació. Deixem la carretera poc després del cementiri i baixem a la dreta en direcció al riu. Pal indicador.

11,910 Pont a sobre del riu Sió.

12,280 Bifurcació, a sota de Peraltes. Anem a l'esquerra (pal indicador) i a pocs metres nova bifurcació, també a l'esquerra tot baixant.

13,900 Entrem a Castellnou. Plaça amb un antic molí i una bàscula. Anem pel primer carrer a la dreta, tot pujant trobem una bella torre romana i més endavant una ermita romànica.

14,000 Dipòsit d'aigua. Anem a l'esquerra per un camí asfaltat tot baixant.

14,230 Sortim de Castellnou d'Ossó direcció a Puigverd (pal indicador).

15,780 Cruïlla al costat d'una granja. Anem a l'esquerra i entrem a Puigverd pel raval de Castellnou.

16,400 Plaça del Pla de la Segla.

DADES D'INTERÈS:

PUIGVERD D'AGRAMUNT:

- ESSLÉSIA DE ST. PERE, d'estil neo-clàssic, s. XVIII.
- CASTELL (s. XII)
- CAPELLA DE ST. MIQUEL, d'estil romànic primitiu, s. XI-XII.

MONTFALCÓ D'OSSÓ:

- ESSLÉSIA DE ST. MIQUEL, s. XVII.
- CASTELL, amb una imponent torre quadrada (s. XII)

BELLVER D'OSSÓ:

- ESSLÉSIA DE ST. PERE, d'estil romànic,

s. XIII.

- CREU DE TERME, gòtica.

OSSÓ DE SIÓ:

- ESSLÉSIA DE LA MARE DE DÉU DEL REMEI, d'estil romànic.
- CREU DE TERME, gòtica.

CASTELLNOU D'OSSÓ:

- TORRE CIRCULAR ROMANA, s. II a.C. L'única d'aquestes característiques que es conserva a Catalunya.
- ESSLÉSIA DE ST. PERE, d'estil romànic, s. XII.

LA BOVERA I EL RIU CORB

SL®

SENDER LOCAL

Distància: 7,340 km
Temps: 1 h 54 min a peu
Desnivell: + 110 m

Petit recorregut circular pel curs mitjà del riu Corb, amb sortida i arribada al monumental poble de Guimerà. Molt bona vista des de la Bovera.

Km 0 Sortim de la ctra. L-241 prop de la cooperativa de Guimerà i pugem pel carrer de la Bovera.

0,300 Bifurcació al costat d'un cobert. Pal indicador. Deixem a la dreta la pista, el castell i seguim recte tot pujant suauament.

0,825 Bifurcació, al costat d'una granja, seguim recte vorejant la granja.

1,580 Bifurcació, a tocar d'una pineda. Anem a la dreta tot planejant.

1,710 Cruïlla, amb la pista a Montornès. Girem a l'esquerra. Pal indicador.

2,080 Desviament per pujar al santuari de la Bovera. Anem a la dreta tot deixant l'ampla pista.

2,360 Bifurcació al mig d'una forta pujada, el camí vorejat de xiprers ens durà a la porta del santuari. Molt bona vista del riu Corb, Ciutadilla i l'Urgell.

Retornem pel mateix lloc, fins al km **2,080** i seguim l'ampla pista a la dreta.

2,940 Bifurcació, sota el santuari. Anem a l'esquerra tot baixant.

3,230 Nova bifurcació. Seguim baixant.

3,710 Ctra. L-241, la travessem. Anem a l'esquerra per baixar tot seguit cap al riu Corb. Pal indicador.

4,040 Entre canyissars i a la vora d'un transformador, trobem les marques del GR-3 (pal indicador). Seguint-les a l'esquerra, paral·leles al riu, ens porten a Guimerà. Des d'aquest punt es recomana anar a Ciutadilla (800 m) a la dreta. Retornem pel mateix camí (20 minuts anar i tornar).

4,590 Bifurcació al final d'una baixada, seguim recte.

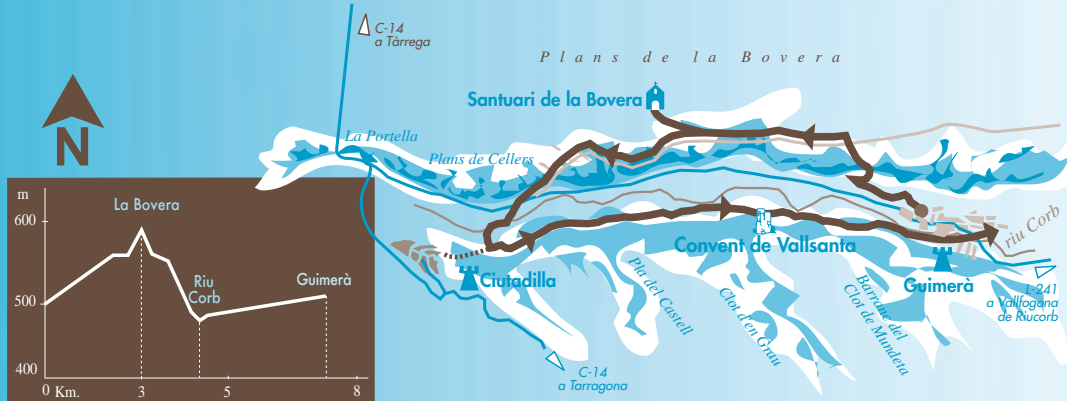

6,040 Bifurcació a la vora d'uns horts i vinyes. A l'altra banda del riu Corb veiem les restes del convent de Vallsanta, uns metres més endavant passem a frec d'una bonica creu de terme.

6,350 Nova bifurcació. Seguim recte. Més endavant entrem al poble pel raval de la Salut (pal indicador).

7,340 Pont sobre el riu Corb. Hi ha una font.

DADES D'INTERÈS:

GUIMERÀ: poble medieval declarat conjunt historicoartístic, l'any 1975.

- ESGLÉSIA DE STA. MARIA, s. XI. Construïda sobre una gran roca.
- RETAULE D'ALABASTRE DE JOSEP M. JUJOL. D'estil gaudinià.
- CASTELL, torre cilíndrica des de la qual es divisa tota la vall, s. X-XI.
- CAL MANSETA, antic hospital. Façana renaixentista.
- CAPELLA DE ST. ESTEVE, s. XIV. Amb reproduccions de dues taules gòtiques del pintor Ramon de Mur.
- PLAÇA MAJOR, MURALLA I PORTALS D'ENTRADA.
- CONJUNT DE PLACETES I RACONS D'ARQUITECTURA MEDIEVAL.
- CREU DE TERME.
- SANTUARI DE LA BOVERA, situat a 2 km de Guimerà, dalt d'un turó, des d'on es divisen àmplies panoràmiques. Al costat de l'ermita actual, s'hi conserva part d'un claustre romànic (s. XII) de l'antic monestir femení cistercenc. Lloc condicionat per a trobades i estades, amb un espai amb llars de foc. Per a la clau, cal trucar al tel. 973 303 215.
- CONVENT DE VALLSANTA, al peu de la carretera entre Ciutadilla i Guimerà. Restes gòtiques d'un antic monestir cistercenc.
- MOLÍ DEL SENYOR DE GUIMERÀ. Casa-molí, s. XII-XIII.
- MUSEU LA CORT DEL BATLLE, tels. 973 303 313 i 648 100 250

La planta baixa i la primera planta són espais dedicats als monestirs cistercencs de Vallbona, Vallsanta, la Bovera i el Pedregal. La segona planta acull un auditori on s'hi realitzen exposicions temporals i s'hi projecten audiovisuals de Guimerà i el seu patrimoni històric. www.guimera.info/museu

- MUSEU D'ART MATERN MAGDA SANRAMA, tel. 93 441 13 29. Visites concertades.
- Vers el segon cap de setmana d'agost se celebra EL MERCAT MEDIEVAL, que converteix la població en música, color i foc. Més informació al web: www.guimera.info

CIUTADILLA:

- ESGLÉSIA DE ST. MIQUEL, d'estil gòtic i renaixentista, s. XVI.
- CASTELL, s. XI. Destaca l'alta torre de l'homenatge.
- MOLÍ DEL SENYOR DE CIUTADILLA. Casa-molí, s. XII-XIII.
- ERMITA DE ST. ROC, als afores.
- L'últim cap de setmana d'abril es representa a Ciutadilla LA TROBADA DE GRUPS DE RECREACIÓ MEDIEVAL. Al castell s'hi celebren diferents proves, exhibicions de tir amb arc, intercanvi del pa i la sal, batalles entre cavallers. Més informació al web www.ciutadillamedieval.cat
- SALA D'EXPOSICIONS CASA VALLS. Visites concertades.

LA BARONIA DE MALDA

PR[®]-C 57

Distància: 15,250 km
Temps: 3 h 50 min a peu
Desnivell: + 190 m

Recorregut circular i planer, que enllaça els nuclis de Sant Martí, Maldà i Belianes. Àmplies visions de la plana d'Urgell per pistes en bon estat i la companyia inseparable dels ametllers i oliveres.

Km 0 Sortim de la plaça Major de Sant Martí de Maldà, al costat d'una bonica creu de terme. Per un camí baixant cap al molí. Pal indicador.

3,450 Després d'una forta pujada, arribem a la collada, cruïlla de camins. Pal indicador. Agafem el segon a la dreta tot planejant, per un llarg camí vorejat d'ametllers.

0,160 Abans d'arribar al Molí Rusquet anem a l'esquerra tot resseguint un mur de tàpia. Anem seguint tot recte.

6,480 Entrem a Maldà per la ctra. de Vallbona de les Monges, anem a la dreta tot baixant. Pal indicador.

0,720 Bifurcació. Anem a la dreta paral·lels al riu.

6,680 Deixem la ctra. i anem a l'esquerra pel carrer de Sant Pere tot passant per la cooperativa.

1,120 Ctra. al Vilet. La travessem, al costat hi ha un pont, seguim recte. Tot seguit i a 70 metres hem d'anar a la dreta.

6,950 Al final del carrer de Sant Pere anem a l'esquerra tot baixant per un camí que travessa la fondalada.

1,580 Bifurcació a l'esquerra al costat d'una casa de l'any 1930 amb decoració modernista. Seguim a la dreta pel carrer del Raval de Vallbona de les Monges, que travessa el Vilet.

7,580 Bifurcació. Anem a la dreta.

7,710 Ctra. L-220 que va als Omells de na Gaia. La travessem i pugem per una pista a l'altra banda.

2,000 Camí de Vallbona, ja fora del Vilet, anem a l'esquerra i poc després nova bifurcació, també a l'esquerra.

7,830 Bifurcació. Anem a la dreta. Tot pujant es té una excel·lent visió de Maldà.

2,220 Bifurcació. Anem a la dreta, trobem les marques del Cister.

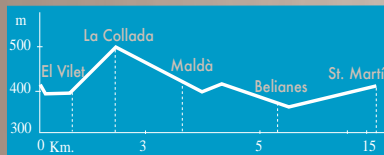
8,260 Bifurcació al costat d'un cobert. Anem a la dreta per una zona plena d'eres abandonades.

2,860 Bifurcació. Anem a la dreta tot seguint el camí de Llorenç.

8,580 Ctra. LV-2014 que va a l'Espluga Calba. La travessem i seguim la pista a l'altra banda. Pal indicador.

8,760 Cruïlla. Seguim recte.

10,080 Bifurcació davant d'una bòbila. Anem a la dreta i entrem ja al poble de Belianes.

10,230 Travessem la ctra. i seguim el carrer de Reus, el carrer del Dr. Martí, la plaça de l'Església, i la plaça de l'Onze de Setembre per sortir en una pista. Pal indicador.

10,700 Seguim per la pista tot baixant a la dreta i, poc després, girem a l'esquerra per anar en direcció al riu Corb.

11,180 Riu Corb. Anem a l'esquerra.

11,405 Travessem el riu pel gual i 100 m després anem a la dreta.

11,960 Bifurcació al costat de la torre. Anem a la dreta.

12,180 Cruïlla a prop de la torreta de l'Escutor. Anem a la dreta en direcció sud-est.

12,480 Sèquia del Montpàs, estany vorejat de canyis (aus diverses). Seguirem l'ampla pista sempre en la mateixa direcció.

14,550 Ermita de Sant Roc (ruïnes), bona vista. Seguim entrant a St. Martí per la plaça de la Font i el carrer del Calvari. Pal indicador.

15,250 Plaça Major de Sant Martí.

DADES D'INTERÈS:

SANT MARTÍ DE MALDÀ:

- ESSLÉSIA DE ST. MARTÍ, s. XIV, de portalada barroca, i amb pintures a l'interior del pintor Jaume Minguell.
- ERMITA DE ST. ROC, exemplar d'arquitectura barroca. Als afores del poble. Actualment molt deteriorada, però el lloc és un esplèndid mirador. (s. XVII)
- CREU DE TERME
- CAPELLA DEL CASTELL. Originàriament romànica. És de propietat particular.

EL VILET:

- ESSLÉSIA DE STA. MARIA. A l'interior, imatge gòtica policromada de la verge, obra de Guillem Seguer, s. XIV; i uns murals al fresc del pintor Jaume Minguell.

MALDÀ:

- CASTELL, s. XIII-XIV.
- ESSLÉSIA DE STA. MARIA, amb elements barrocs i neoclàssics, s. XVIII.
- ESSLÉSIA DE ST. PERE, d'estil romànic, s. XII.
- PARC DE LA FONT VELLA, zona amb focs i taules.
- ERMITA DE ST. JOAN, dalt d'un turó. Àmplies vistes dels petits boscos d'alzina i pi de la vall del riu Corb.

BELIANES:

- ESSLÉSIA DE ST. JAUME, d'estil gòtic, s. XV.
- CAL ROC, casal renaixentista, façana reproduïda al Poble Espanyol de Barcelona.

- AJUNTAMENT I ECOMUSEU. Casal gòtic renaixentista, s. XVI. Eines, estris i documents que mostren la vida rural. Visites concertades al tel. 973 33 01 39.
- ANTIC MOLÍ D'OLI MAURICI MASSOT, del s. XVII. Conserva tota la maquinària original que es feia servir per a l'elaboració de l'oli. Visites concertades al tel. 973 33 01 39.
- MONUMENTS I ESCULTURES PER TOTA LA POBLACIÓ, dissenyades per l'arquitecte i escultor Daniel Gelabert.
- Vers el dia 6 de desembre se celebra LA FESTA DE L'OLI a Belianes, que gira entorn l'oli i l'oliva. Més informació: www.belianes.cat

En aquesta ruta hi ha cinc molins de farina, construïts en la major part durant l'època feudal. L'aigua del riu Corb els fornía d'energia hidràulica, eren fets de pedra i molts d'ells feien la funció de castell-molí:

- MOLÍ DEL ROQUET o MOLÍ RUSQUET. Casa-molí, s. XIII-XIV. (A 200 m de Sant Martí direcció Maldà).
- MOLÍ DEL FONTOVA – LO MOLINET. Casa-molí i capella, s. XVIII. (A 1,100 km de Belianes).
- MOLÍ DE LA TORRE, s. XII-XIII. (A 800 m del Molí del Fontova).
- MOLÍ DE LA SINOGA. Casa-castell, s. XII-XIII. (A 350 m del Molí de la Torre).
- MOLÍ DE L'HORTA. Casa-molí, s. XIII. (A 1 km de Sant Martí, direcció Maldà).

LA SERRA DEL TALLAT

PR [®]-C 58

Distància: 15,350 km.
Derivació al Tallat: 0,300 km. Derivació al Tossal Gros: 1,100 km
Temps: 3 h 50 min a peu.
Derivació al Tallat: 0:05. Derivació al Tossal Gros: 0:20
Desnivell: + 424 m

Recorregut circular per la zona més alta de la comarca, amb pujada al cim més alt, *Tossal Gros* (804 m). Santuari del Tallat amb molta tradició i visita als pobles de Rocallaura i Montblanquet. La zona és potser la més boscosa de tot l'Urgell i té un excel·lent mirador de la comarca veïna, la Conca de Barberà.

0,000 Sortim de davant de l'ajuntament de Rocallaura. Anem al sud pel carrer del Tallat i continuem pel carrer de les Escoles. Als 200 metres travessem la carretera L-220 i continuem en la mateixa direcció pel camí asfaltat. Trobem una cartellera d'informació dels senders de la Vall del Corb i senyalització de la Ruta de la L2 dels Espais de la Memòria.

0,900 Bifurcació. Pal indicador. Deixem la pista de la dreta, per on retornarem després, i continuem per la pista asfaltada que al cap de 400 metres passa a ser de terra.

1,630 Bifurcació i canvi de sentit. Anem a la dreta, oest, tot pujant cap al bosc de la Serra del Manantial, que seguirem fins al Pla del Bisbe. Deixem la Ruta L2.

2,480 Cruïlla seguim endavant, sud-oest. El camí de la dreta va a l'Observatori d'Artilleria de la L2.

2,700 Cruïlla, girem a l'esquerra, sud-est. Retrobem de nou indicacions de la Ruta L2. Al fons veiem el santuari del Tallat.

2,940 Bifurcació seguim recte planejant.

3,345 Bifurcació al costa d'una cabana. Seguim recte.

3,545 Carretera del Santuari del Tallat. La seguim a la dreta, sud-oest.

3,825 Bifurcació. Deixem la carretera i decantem a la dreta, oest, per un camí que baixa entre el bosc. Coincidim amb el GR 175 la Ruta del Cister. Per visitar

el santuari del Tallat hem de continuar uns 150 metres més de carretera i després retornar aquí. També està marcat amb els pals de la Ruta L2.

3,975 Bifurcació, seguim recte avall. Travessem un camp i tornem a entrar al bosc.

4,300 Bifurcació. Anem a l'esquerra, oest, planejant.

4,590 Bifurcació, girem a l'esquerra, oest, tot pujant per un camí més secundari.

5,005 Bifurcació, anem a l'esquerra.

5,120 Bifurcació, seguim la pista del parc eòlic cap a l'esquerra, est.

5,470 Bifurcació, continuem recte cap al sud.

5,810 Bifurcació, deixem la pista del parc eòlic. Tombem fort cap a la dreta, oest. Coincidim amb el GR 171 i el GR 175 que ja portàvem.

6,900 Cap del Coll. Cruïlla, continuem per la pista ample d'enfront, oest. Deixem el GR 175 que va per un sender per sota de la pista.

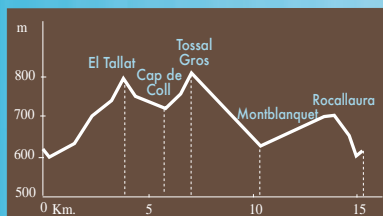

7,430 Corral a l'esquerra que fa dreuera. Amb BTT és millor seguir la pista que als 350 metres es retroba amb el sender.

7,680 Bifurcació. El PR-C 58 segueix cap a la dreta, nord-oest. Per pujar al cim del Tossal Gros hem de continuar recte, sud,

travessem un camp i el camí gira a l'oest. Transcorreguts uns 400 metres trobarem un corriol a l'esquerra que en forta pujada, entre els matolls, ens porta al Tossal Gros (804 m). Hem de refer el camí fins a l'inici de la derivació.

7,840 Cruïlla pista del parc eòlic, la travessem i continuem pel camí d'enfront.

7,930 Cruïlla. Travessem diagonalment la pista del parc eòlic i seguim un camí que surt al costat de l'aerogenerador núm. A2.3. Pugem per un terraplè, travessem un camp i seguim entre aquest i el bosc i ens encarem al nord.

8,437 Bifurcació, continuem al nord.

8,905 Cruïlla de diversos camins anem pel de la dreta, de baixada, entre el bosc.

9,920 Bifurcació, continuem pel camí principal cap al nord.

10,600 Cruïlla, travessem una pista seguim recte i entrem a Montblanquet. Coincidim amb el PR C165. Anem pel carrer de la Creu i el Major fins a l'entrada principal.

10,810 Cruïlla de carreteres, anem per la dels Omells. Coincidim amb el GR 175.

11,060 Bifurcació, deixem la ctra. dels Omells, per on van el GR 175 i el PR-

C 65, i anem a la dreta tot pujant

11,730 Cruïlla, anem a la dreta.

11,890 Bifurcació, anem a l'esquerra tot deixant el camí del Tallat. Trobem les senyals de la L2.

12,240 Bifurcació, anem a la dreta planejant. Deixem les senyals de la L2. Més endavant passem un tàlveg.

12,780 Bifurcació, anem a la dreta, sud-est, en direcció a la Serra del Manantial i entrem en un bosc espès. Passats uns 330 metres trobarem un cossioli de pedra seca a mà esquerra.

13,240 Bifurcació amb illeta al mig. En una roureda anem a l'esquerra, est. Trobem les senyals d'accés a l'Observatori d'Artilleria de la L2.

13,760 Cruïlla, travessem un camí secundari i continuem recte al nord.

13,950 Bifurcació, anem a la dreta en forta baixada deixant alguns camins laterals. A uns 200 metres cap a l'esquerra hi ha l'Observatori d'Artilleria de la L2.

14,630 Cruïlla, arribem al km 0,900 i retornem a l'esquerra pel camí inicial a Rocallaura.

15,350 Punt d'arribada.

DADES D'INTERÈS:

ROCALLAURA:

- ESGLÉSIA DE ST. LLORENÇ (s. XIII), d'estil de transició romanicogòtica.
- EL CASTELL (s. XII).

EL TALLAT:

- SANTUARI DEL TALLAT (s. XIII). Antic santuari d'estil gòtic florit. Mirador impressionant de les comarques que hi

conflueixen. Centre de peregrinacions dels pobles veïns. Zona de lleure i d'esbarjo, equipada amb taules i llars de foc.

MONTBLANQUET:

- ESGLÉSIA DE ST. ANDREU, romànica, de línies cistercenques, s. XIII.
- ZONA DE DESCANS DE LA FONT VELLA.

LA BARONIA DE BELLPUIG

PR [®]-C 64

Distància: 22,550 km
Temps: 5 h 40 min a peu
Desnivell: + 60 m

Recorregut molt pla, amb una zona de secà i una altra molt diferenciada de reg, i visita als dos nuclis històricomonumentals de Bellpuig i Anglesola. Hi ha un tram del Camí de Sant Jaume que travessa les poblacions de Vilagrassa i Anglesola i continua en direcció a Lleida.

Km 0 Bellpuig. Pl. Ramon Bertran. Sortim pel carrer de Ramon i Cajal i l'avinguda de Preixana.

9,350 Bifurcació, anem a la dreta. Pal indicador.

1,500 Bifurcació, deixem la carretera a Preixana i seguim recte per una pista. Pal indicador.

10,200 Bifurcació, seguim recte.

2,100 Bifurcació després del reguer. Anem a la dreta.

11,200 Bifurcació al costat d'una granja i d'uns coberts, anem a la dreta.

3,900 Arribem al camp de futbol de Preixana i, al costat d'una bàscula, anem a l'esquerra. Pal indicador.

12,250 Carretera N-II. Pal indicador. Travessem la carretera i entrem a Vilagrassa tot seguint el carrer de Tàrrega i el carrer d'Anglesola.

4,200 Canal d'Urgell. Passem el pont i continuem recte.

12,850 Carretera C-53 direcció Balaguer. Cal seguir la carretera tot passant per damunt de la via del tren i l'autovia.

5,150 Bifurcació, anem a l'esquerra.

13,700 Deixem la carretera i anem a l'esquerra. Pal indicador. El polígon industrial ens queda a la dreta. Fletxes grogues del camí de Sant Jaume.

6,100 Cruïlla al clot d'en Gras. Anem a l'esquerra direcció nord.

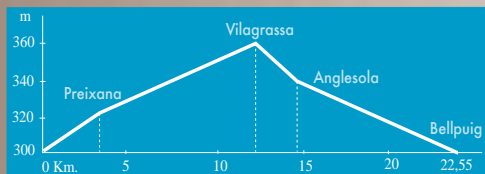
7,400 Mas d'Estadella. Anem a la dreta per la carretera i uns metres després, al costat d'una bassa, anem a l'esquerra. Pal indicador.

14,650 Entrem a Anglesola per la plaça Lourdes. Seguim recte.

8,700 Cruïlla al costat de la Torre del Niu, anem a la dreta, seguint la sèquia.

14,950 Carretera que ve de l'autovia. La travessem tot recte. Seguim per una ampla pista (al principi asfaltada) i sortim d'Anglesola.

17,450 Pont per sobre el canal d'Urgell. El travessem i continuem recte.

17,830 Embassament de la Plana, anem a l'esquerra. Poc després deixem el canal i seguim direcció oest.

19,160 Bifurcació al costat d'una bassa. Pal indicador. Anem a l'esquerra tot deixant les marques del camí de Sant

Jaume i tot seguit a la dreta.

20,960 Túnel de l'autovia. Uns metres després hi ha un pas a nivell (compte).

21,760 Carretera N-II. Cal travessar-la amb compte i seguir recte. Després del cementiri, avinguda del Bosc i carrer de Sant Josep.

22,550 Plaça de Ramon Bertran.

DADES D'INTERÈS:

BELLPUIG:

- ESGLÉSIA DE ST. NICOLAU, s. XVI. Hostatja el famós MAUSOLEU DE RAMON FOLC DE CARDONA, l'obra més important d'escultura del Renaixement a Catalunya, i declarada monument historicoartístic.
- CONVENT DE ST. BARTOMEU, s. XVI. Una joia arquitectònica declarada Bé Cultural d'Interès Nacional en la categoria de monument. Consultar horaris. Tel. 973 320 292.
- FUNDACIÓ PERELLÓ. Escultures i obres de l'artista. Tel. 973 32 02 93.
- El divendres abans de Setmana Santa se celebra LA MAGNA PROCESSÓ DELS DOLORS a Bellpuig. Més informació a www.bellpuig.cat
- Al mes de novembre se celebra LA FIRA DE LA CONSERVA.

PREIXANA:

- ESGLÉSIA DE STA. MARIA, d'estil gòtic tardà, s. XV.
- ERMITA I PARC DE MONTALBÀ.
- CAPELLA DE ST. LLORENÇ, s. XV
- CAPELLA DE LA MARE DE DÉU DE L'HORTA.
- El dilluns de Pasqua se celebra a Preixana l'APLEC SARDANISTA al parc de Montalbà. Més informació a www.preixana.cat

VILAGRASSA:

- ESGLÉSIA DE STA. MARIA, d'origen romànic. El campanar és singular per la seva inclinació.
- ERMITA DEL ROSER, s. XVI.
- MAS D'ESTADELLA, masia fortificada, s. XVI
- A finals de setembre la FIRA DE L'AMETLLA DE VILAGRASSA, omple els seus carrers d'històries, parades i exposicions que giren entorn de l'ametlla. Més informació a www.vilagrassa.cat

ANGLESOLA:

- ESGLÉSIA DE ST. PAU DE NARBONA, d'estil goticorenaixentista, s. XVI.
- CREU DE TERME, gòtica s. XV.
- CAL GASSOL. Antiga casa pairal amb estris de la pagesia. Tel. 973 30 80 06.
- ESPAI DEL CARRO D'ANGLESOLA. Rica mostra de carros de pagès. Tel. 973 30 80 06 i 973 30 81 28.
- Vers el mes d'abril se celebra la FESTA DELS TRES TOMBS i la FIRA MEDIEVAL. Més informació a www.trestombs.org

LA RUTA DELS OMELLS

PR -C 65

Distància: 11 km
Temps: 2 h 45 min a peu
Desnivell: + 131 m

Recorregut per una ruta circular molt atractiva per l'existència de la Font Vella i altres indrets d'interès paisatgístic i històric. Excursió apta per a tots els públics.

Km 0 Sortim del poble dels Omells de na Gaia.

0,500 Agafem un camí que surt entre la cruïlla de les carreteres L-232 i la LV-2338 (que és la que ens portaria a Montblanquet). Pal indicador.

 0,900 deixem el camí de la dreta, que condueix cap al Fondo dels Ràfols, i seguim recte per un petit pendent. Pal indicador.

 1,500 Seguim vorejant la part alta dels Diumenges, entre el bosc i uns camps de conreu. Pal indicador.
(El camí de la dreta ens portaria al tossal de la Punta de l'Aguda, 691 m).

 2,100 Trobem una cruïlla, deixem el camí de la dreta que també porta a la Punta de l'Aguda pel cantó oest.

 2,600 Cruïlla. Pal indicador. Girem a la dreta.

 4,200 Deixem el camí que portàvem i agafem el de l'esquerra. Pal indicador. Seguim aquest camí que puja traves-

sant el bosc i després voreja uns camps de conreu. Deixem tots els camins que trobem a la dreta. Arribem a la Font Vella del poble de Montblanquet.

 5,700 Seguim pel camí fins arribar al poble de Montblanquet. Seguim direcció els Omells.

6,000 Baixem un tram per la pista LV-2338 fins a trobar la propera cruïlla. Pal indicador a peu de carretera.

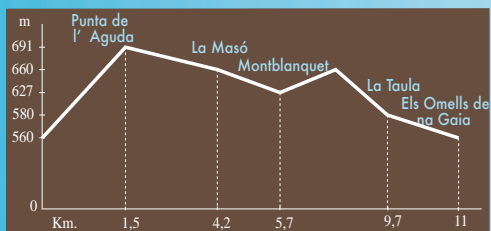
6,200 Una vegada aquí hi ha dues opcions:

a) Agafar la pista LV-2338 fins arribar als Omells. Punt final de la ruta.

b) O bé deixar la pista LV-2338 i pujar pel camí de la dreta, direcció Vallbona de les Monges GR-175, fins a trobar la propera bifurcació.

Si hem optat per l'opció b, al quilòmetre **7,000** deixem el camí de la dreta per agafar el de l'esquerra, direcció als Omells de na Gaia. Pal indicador.

9,700 Arribem a l'últim pal indicador, baixem per aquest camí fins arribar un altre cop a la carretera LV-2338 i seguim fins al poble dels Omells.

11,000 Arribem als Omells de na Gaia.

DADES D'INTERÈS:

ELS OMELLS DE NA GAIA:

- ESSLÉSIA DE STA. MARIA, s. XVIII.
- CABANA AMB VOLTA DE CANÓ.
- ESTELES DISCOÏDALS D'ESTIL GÒTIC, s. XIV-XV.

MONTBLANQUET:

- ESSLÉSIA DE ST. ANDREU, romànica s. XII.
- ZONA DE DESCANS DE LA FONT VELLA.

ELS PLANS DE CONILL

PR®-C 69

Distància: 18,550 km
Temps: 4 h 38 min a peu
Desnivell: + 110 m

Recorregut planer per la zona est de la comarca amb visites als petits i interessants pobles de l'entorn de la carretera L-310 amb sortida de Claravalls i visita al llogaret abandonat de Conill.

Km 0 Sortim de la plaça de Claravalls on hi ha una bonica creu de terme, una ermita i una font. Tot seguint el GR-3 que ve d'Agramunt, baixem per la vora d'un jardí i passem per sota el pont de la carretera C-14 tot sortint del poble.

0,570 Bifurcació. Es deixa la pista que puja fortament i es va a l'esquerra per l'antic camí d'Altet. Pal indicador.

1,890 Passem a tocar d'una hípica. Seguim recte.

2,500 Bifurcació. Seguim recte en la mateixa direcció. Uns metres més endavant seguim recte igual.

2,950 Entrem a Altet. Anem a l'esquerra fins a una antiga era i tot seguint el marge a la dreta d'un cobert, per un corriol, baixem al carrer Major. El seguim fins a la plaça i baixem pel carrer de la Font.

3,250 Cruïlla un cop passat el reguer. Anem a l'esquerra passant a tocar del cementiri. Pal indicador.

3,950 Bifurcació. Anem a l'esquerra.

4,350 Bifurcació. Anem a l'esquerra per un camí vell i poc utilitzat. Pal indicador.

4,600 Nova bifurcació vorejant el reguer. Anem a la dreta i tot seguit a l'esquerra.

5,550 Seguim recte.

5,850 Cruïlla. Anem a la dreta per entrar a la Figuerosa.

6,200 Plaça de la Font, vora l'ajuntament. Sortim direcció est.

6,650 Carretera L-310. Anem a l'esquerra en suau pujada.

7,050 Bifurcació. Deixem la carretera i agafem la pista a Canós, direcció Riudovelles. Pal indicador.

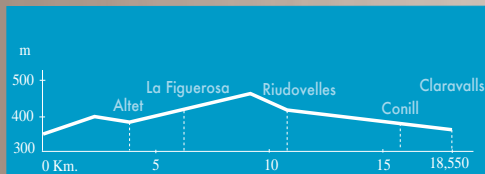

8,450 Bifurcació al costat d'una granja. Anem a l'esquerra tot pujant. Pal indicador.

9,750 Bifurcació. Anem a l'esquerra.

10,550 Passem pel costat d'una era.

10,950 Riudovelles. Hi entrem per l'esquerra de la magnífica ermita restaurada.

14,750 Bifurcació. Anem a l'esquerra i uns metres més endavant a la dreta.

11,250 Cruïlla amb la carretera L-310. La travessem i seguim recte. Pal indicador. Direcció Conill.

15,950 Cruïlla a sota de Conill. Pal indicador. Anem a l'esquerra direcció Claravalls i poc després passem prop del cementiri.

11,500 Bifurcació. Anem a l'esquerra i sempre seguim el camí principal.

13,550 Cruïlla. Pal indicador. Anem a la dreta, direcció Conill.

17,150 Passem vorejant un torrent normalment sec.

18,550 Entrem a Claravalls.

DADES D'INTERÈS:

CLARAVALLS:

- ESGLÉSIA DE ST. SALVADOR, d'estil neoclàssic, s. XVII.
- CAPELLA DE LA M. DE DÉU DELS ARCS, s. XVIII.
- CREU DE TERME, d'estil barroc, s. XV.
- CASTELL, s. XI.

ALTET:

- ESGLÉSIA DE ST. PERE, d'estil barroc, s. XVIII.

LA FIGUEROSA:

- ESGLÉSIA DE LA M. DE DÉU DE

L'ASSUMPCIÓ, d'estil neoclàssic, s. XIX.

- ERMITA DE ST. MARÇAL, s. XIV.

RIUDOVELLES:

- ESGLÉSIA DE ST. GIL, d'estil romànic, s. XIII.

CONILL:

- Nucli deshabitad.

ELS PLANS D'ALMENARA

PR -C 72

Distància: 25,750 km
Temps: 6 h 26 min a peu
Desnivell: + 193 m

Llarg recorregut per la plana d'Urgell resseguint un tram del canal i pujada al magnífic mirador del Pilar d'Almenara.
Una variant del Camí de Sant Jaume travessa la zona en direcció a Balaguer.

Km 0 La Fuliola. Plaça de Guillem d'Isarn. Anem pel carrer del Calvari, plaça de l'Església, carrer de Sant Lluc, plaça del Portal i camí de Barbens. Creu de Terme. Pal indicador. Direcció al Tarròs.

0,500 Bifurcació. Anem a l'esquerra.

0,900 Cruïlla. Seguim recte.

1,600 Cruïlla després del cementiri. Anem a l'esquerra.

2,000 Cruïlla a l'entrada del Tarròs. Anem per un camí a la dreta, paral·lels a la carretera.

2,450 Passem molt a prop de la carretera on hi ha el monument a Lluís Companys.

2,750 Cruïlla. Anem a l'esquerra.

3,400 Carretera C-53. La travessem tot recte. Pal indicador.

3,700 Cruïlla. Anem a la dreta per entrar a Tornabous.

4,100 Passem al costat d'una bàscula

i seguim el carrer de l'Espígol.

4,500 Bifurcació. Deixem la carretera i agafem a la dreta el camí del jaciment ibèric del Molí d'Espígol, entre camps de fruiters.

5,700 Cruïlla. Anem a la dreta.

5,850 Bifurcació. Anem a l'esquerra en suau pujada.

6,200 Bifurcació al costat del jaciment ibèric. Anem a l'esquerra.

6,650 Bifurcació. Anem a l'esquerra.

6,900 Cruïlla amb el camí de Santa Maria. Seguim recte. Pal indicador. Direcció la Guàrdia.

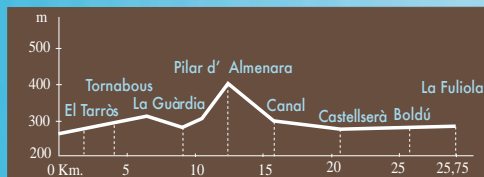

8,150 Cruïlla. Anem a l'esquerra entrant a la població de la Guàrdia. A 30 m anem a la dreta, carrer de Sant Sebastià i carretera al Pilar d'Almenara.

8,500 A la sortida de la Guàrdia, anem a la dreta tot passant entre el cementiri i una granja. El camí va en direcció nord. Pal indicador. Direcció Pilar d'Almenara.

10,400 Canal d'Urgell al costat de la Masia del Pipó, el travessem per un

pont. Pal indicador. Resseguim el GR-3 que ens porta al Pilar d'Almenara.

10,960 Bifurcació. Anem recte.

11,150 Bifurcació. Anem a l'esquerra i seguim uns 120 m. Llavors es puja a la dreta per un petit corriol en direcció a l'ermita en ruïnes d'Almenara Alta. Pal indicador. En BTT cal fer aquesta pujada a peu.

11,700 Pilar d'Almenara. Cal pujar a dalt i contemplar l'àmplia visió. Baixem a la dreta per un corriol fins a la carretera.

12,050 Carretera LV-3231 que va a Agramunt. La travessem i anem a l'esquerra per una pista paral·lela a la carretera. Pal indicador. Direcció Castellserà.

12,550 Deixem un camí a l'esquerra. Seguim recte.

13,000 Cruïlla. Anem a l'esquerra.

14,150 Bifurcació. Anem a l'esquerra, tot baixant. Més endavant deixem un camí a l'esquerra i tot seguint un a la dreta.

15,250 Canal d'Urgell. El travessem per un pont i anem a la dreta tot seguint-lo.

16,750 Pont del canal. Seguim el canal pel mateix costat.

18,350 Deixem el canal i anem a l'esquerra.

18,950 Bifurcació. Anem a la dreta i seguim baixant.

19,750 Bifurcació. Anem a la dreta.

20,050 Bifurcació. Anem a l'esquerra per entrar a Castellserà.

20,350 Ermita de Sant Sebastià, carrer Major, carrer del Migdia, Cooperativa Agropecuària de Castellserà.

22,050 Cruïlla. Seguim recte. Pal indicador. Direcció Boldú.

23,850 Bifurcació. Anem a la dreta per arribar a la carretera i entrar a la població de Boldú. Pal indicador.

24,450 Boldú. Seguim el carrer de Balmes, carrer Major, plaça d'Engràcia Macià, i anem a la dreta direcció a la Fuliola.

25,750 Plaça de Guillem d'Isarn.

(continuaciy Els Plans d'Almenara)

DADES D'INTERÈS:

LA FULIOLA:

- ESSLÉSIA DE STA. LLÚCIA, s. XVIII.
- MUSEU D'ARMES I EINES ANTIGUES DEL CAMP DE JOSEP PANÉ I MUSEU ARQUEOLÒGIC LLUÍS FERRER. Visites concertades al tel. 973 570 013.
- LA VILA CLOSA i la PLAÇA DEL PORTAL.
- Vers l'últim diumenge de juny té lloc LA FESTA DEL SEGAR a la Fuliola. Quinze dies més tard se celebra la FESTA DEL BATRE. www.segaribatre.cat

EL TARRÒS:

- ESSLÉSIA DE STA. CECÍLIA s. XVI.
- MONUMENT AL PRESIDENT LLUÍS COMPANYYS. Punt tàctil d'informació sobre el president Lluís Companys.

TORNABOUS:

- ESSLÉSIA DE STA. MARIA, d'origen romànic, s. XIV.
- POBLAT IBÈRIC DEL MOLÍ D'ESPÍGOL. www.mac.cat

LA GUÀRDIA:

- ESSLÉSIA DE STA. SEBASTIÀ, s. XVII, romànica.
- ESSLÉSIA DE STA. MARIA, 1960.
- TORRE DE LA GUÀRDIA DE DÉU, s. XI. Fortificació medieval de forma quadrada.

EL PILAR D'ALMENARA:

- TORRE DE DEFENSA, s. XI. Té una alçada de 14 m. És punt de referència geogràfic de la comarca. Fortificació medieval de forma cilíndrica.

CASTELLSERÀ:

- ESSLÉSIA DE STA. MAGDALENA, s. XVI.
- ERMITA DE ST. SEBASTIÀ, s. XVIII.
- CREU DE TERME, s. XVI.
- LA PANERA, s. XV, declarat Bé d'Interès Cultural, en la categoria de monument històric. Havia estat graner del Monestir de Poblet.
- Vers el segon diumenge de maig se celebra a Castellserà la FESTA DEL BANDOLER, on es recorda el setge que patia la població per part dels bandolers. www.castellsera.cat

BOLDÚ:

- CREU DE TERME, s. XVII.
- ESSLÉSIA DE L'ASSUMPCIÓ, d'origen romànic, s. XI de l'Assumpció.
- CASES PAIRALS DE CAL BOADA, CAL CABALER i CAL BATALLA.

L'ONDARA, VERDÚ I EL CORB

GR®-3 TÀRREGA - VERDÚ - GUIMERÀ

PR®-25 GUIMERÀ - VERDÚ - EL TALLADELL - TÀRREGA

Distància: 17,250 km
Temps: 4 h 20 min a peu
Desnivell: + 120 m i - 240

Recorregut mitjà amb més baixada que pujada i que permet diverses combinacions amb el tram del GR®-3 que comunica la conca de l'Ondara i la del Corb, amb forts lligams històrics i culturals, així com la visita a la vila de Verdú. El recorregut d'anada es fa pel GR®-3 (tram de Tàrrega – Verdú – Guimerà) i el de retorn es fa pel PR®-C25 (Guimerà – Verdú – el Talladell – Tàrrega). És una ruta en forma de 8 que permet fer-la tota sencera o bé dividir-la en dues rutes més curtes.

Km 0 Guimerà. Sortim de la ctra. L-241 prop de la Cooperativa i pugem pel carrer de la Bovera tot seguint també el sender local de la Bovera i el Riu Corb.

3,060 Bifurcació. Anem a la dreta.

0,300 Bifurcació al costat d'un cobert. Pal indicador. deixem la pista que va a la dreta i porta al castell. Seguim recte tot pujant.

4,460 Bifurcació en una baixada. Seguim recte.

0,825 Bifurcació al costat d'una granja. Seguim recte vorejant-la. Tot pujant tenim una bona vista de la vall del Corb en el seu tram mitjà.

5,300 Cruïlla prop d'una pedrera. Anem a la dreta.

1,580 Bifurcació a tocar d'una pineda. Anem a la dreta tot planejant.

6,060 Cruïlla. Deixem una pista a la dreta i una a l'esquerra i continuem recte amb baixada. Pal indicador.

1,710 Cruïlla amb la pista de Montornès. Aquí deixem el sender local que va a l'esquerra i seguim recte. Aviat entrem en una pineda i vorejarem el turó de la Bovera pel Nord.

7,200 Entrem a Verdú per la vora d'uns grans coberts. Arribats al carrer Firal Pere III el seguim a la dreta i al final a l'esquerra pel carrer Maldonell, tot seguint baixem a trobar la ctra. LV-2101 que va a Montornès de Segarra. Pal indicador. Encreuament amb el GR-3.

2,680 Bifurcació. Seguim recte.

7,760 Arribats a la ctra. cal baixar per una pista en direcció est per creuar el Cercavins.

2,910 Cruïlla. Deixem la primera pista a la dreta i continuem per la següent, també a la dreta. Pal indicador.

7,950 Bifurcació. Anem a l'esquerra tot baixant, travessem el Cercavins entre fileres de vinya i la pista puja sempre cap a la dreta tot deixant alguns ramals que porten als camps de cultiu.

(continuació L'Ondara, Verdú i el Corb)

9,460 Pla de la Ruda. Deixem consecutivament dos camins a l'esquerra i seguim la pista principal passant vora una cabana de tros.

10,600 Capelleta dedicada a la Mare de Déu del Camí amb taules de pedra al seu voltant. És un bon lloc per contemplar aquesta part de la comarca i la veïna Segarra.

11,150 Cruïlla dels quatre camins. Deixem la pista de Granyena que en l'últim tram ha fet la divisòria entre l'Urgell i la Segarra, i anem a l'esquerra. Pal indicador.

11,560 Bifurcació en una esplanada. Anem a la dreta tot deixant el camí de Tàrraga. Pal indicador.

12,320 Doble bifurcació. Seguim recte deixant al mig d'un camp els pins de la Maresca.

13,120 Bifurcació prop d'un cobert. Anem a la dreta. Es passa per un

sector de murs de pedra molt ben conservats.

14,160 Bifurcació. Anem a la dreta amb forta baixada.

14,550 Bifurcació. Seguim recte.

15,060 Camí asfaltat. Bifurcació. Anem a l'esquerra. Pont sobre el riu d'Ondara al costat d'un petit edifici d'estil modernista anomenat la Closa; a dins hi ha un pou, sent l'última resta d'uns jardins que antigament omplien el marge dret del riu al seu pas pel Talladel.

15,360 El Talladell. Anem a l'esquerra tot seguint la ctra. que ens durà a Tàrraga.

16,100 Ermita del Pedregal amb seients i una font.

17,250 Entrem a Tàrraga per l'avinguda de la Generalitat, carrer de Comabruna i pl. del Carme (el Pati).

DADES D'INTERÈS:

GUIMERÀ: poble medieval declarat conjunt historicoartístic.

- **ESGLÉSIA DE STA. MARIA**, s. XI. Construïda sobre una gran roca.
- **RETAULE D'ALABASTRE DE JOSEP M. JUJOL**. D'estil gaudinià.
- **CASTELL**, torre cilíndrica des de la qual es divisa tota la vall, s. X-XI.
- **CAL MANSETA**, antic hospital. Façana renaixentista.
- **CAPELLA DE ST. ESTEVE**, s. XIV. Amb reproduccions de dues taules gòtiques del pintor Ramon de Mur.
- **PLAÇA MAJOR, MURALLA I PORTALS D'ENTRADA**.
- **CONJUNT DE PLACETES I RAÇONS D'ARQUITECTURA MEDIEVAL**.
- **CREU DE TERME**.
- **SANTUARI DE LA BOVERA**, situat a 2 km de Guimerà, dalt d'un turó, des d'on es divisen àmplies panoràmiques. Al costat de l'ermita actual, es conserva part d'un claustre romànic (s. XII) de l'antic monestir femení cistercenc. Lloc condicionat com a lloc de trobada i d'estades, amb un espai amb llars de foc. Per a la clau cal trucar al tel. 973 303 215.
- **CONVENT DE VALLSANTA**, al peu de la carretera entre Ciutadilla i Guimerà. Restes gòtiques d'un antic monestir cistercenc.
- **MOLÍ DEL SENYOR DE GUIMERÀ**. Casa-molí, s. XII-XIII.
- Vers el segon cap de setmana d'agost se celebra el **MERCAT MEDIEVAL**. El poble es converteix en una barreja de llum, color i música. Més informació: www.guimera.info
- **MUSEU LA CORT DEL BATLLE**, tels. 973 303 313 i 648 100 250. La planta baixa i la primera planta són espais dedicats als monestirs cistercencs de Vallbona, Vallsanta, la Bovera i el Pedregal. La segona planta acull un auditori on s'hi realitzen exposicions temporals i s'hi projecten audiovisuals de Guimerà i el seu patrimoni històric. www.guimera.info/museu
- **MUSEU D'ART MATERN MAGDA SANRAMA**, tel. 93 441 13 29. Visites concertades.

VERDÚ:

- **ESGLÉSIA PARROQUIAL DE STA. MARIA**, s. XIII.
- **CASTELL**, s. XII.
- **MUSEU DE JOGUETS I AUTÒMATS** col·lecció MAYORAL. Tel. 973 347 049. www.mjoguetsautomats.com
- **PLAÇA MAJOR**.
- **CASA-SANTUARI DE ST. PERE CLAVER**.
- **ERMITA DE ST. MIQUEL**, s. XIV.
- **FONT DE STA. MAGDALENA**.
- **TALLERS ARTESANS DE CERÀMICA**, de tradició molt antiga.
- **VISITES GUIADES**, a l'Oficina de Turisme de

Verdú, tel. 973 34 72 16.

- Punt tàctil d'informació turística.
- Vers el dia 12 d'octubre, **FESTA DE LA VEREMA I EL VI**. www.verdu.cat.
- El camí Ignasià arriba a Verdú, des de Castellnou de Seana per continuar cap a Tàrrega. Es visita la casa de St. Pere Claver.

EL TALLADELL:

- **ESGLÉSIA DE ST. PERE**, s. XI – XVII.
- **CARRERONS EMPEDRATS**
- **PONT DE PEDRA**
- **ERMITA DEL PEDREGAL** s. XIX, amb la Mare de Déu de la Llet. Antigament hi havia una comunitat femenina cistercenca.

TÀRREGA:

- **ESGLÉSIA STA. M. DE L'ALBA**, s. XVII de línies classicistes.
- **PLAÇA MAJOR. CREU GÒTICA DEL** s. XV.
- **PALÀU DELS MARQUESOS DE LA FLORESTA**, bell casal romànic del s. XIII.
- **CASES MODERNISTES DEL CARRER STA. ANNA**.
- **MUSEU COMARCAL DE L'URGELL**, c. Major, 11. Visites concertades per a grups tots els dies. www.museutarrega.cat. També organitzen visites comentades per la ciutat de Tàrrega. Tel. 973 31 29 60
- **MUSEU DE LA MECANITZACIÓ AGRÀRIA J. TREPAT**. Visites concertades al tel. 973 311 616 i al web www.museutrep.at.
- **PLAÇA I ESGLÉSIA DE ST. ANTONI**.
- **EL PÀTI. MONUMENT ALS PAÏSOS CATALANS**.
- **PARC I ERMITA DE SANT ELOI**, mirador i parc emblemàtic.
- Segon cap de setmana de maig, **FIRACÓC**.
- Primer cap de setmana octubre, **FIRA DEL MEDI AMBIENT**.
- Al voltant de l'11 de setembre, **FIRA DE TEATRE AL CARRER**.
- A finals de setembre, **FIRA DEL CAÇADOR CIUTAT DE TÀRREGA**.
- Vers el dia 6 de desembre, **FIRA D'ARTISTES I ACTIVITATS TRADICIONALS**.
- **MERCAT SETMANAL DELS DILLUNS**, matí.
- **MERCAT DE LES ANTIGUITATS I LES ARTS**, tarda del tercer dissabte de mes.
- **MERCAT DE MONEDES, SEGELLS I PINS**, matins del primer diumenge de mes.
- **MERCAT TRADICIONAL DELS TRES TOMBS DE ST. ANTONI**, matí del tercer diumenge de gener. www.tarrega.cat
- **MERCAT DE PRODUCTES DE PROXIMITAT, LA BONA TAULA**, durant tot el dia a la plaça del Carne, primer dissabte de cada mes.

ANGLESOLA I LES CASES DE BARBENS

PR-C 97

Distància: 10,800 km
Temps: 2 h 40 min a peu
Desnivell: + 40 m

Recorregut molt pla, majoritàriament per entre arbres fruiters, travessant dos cops el Canal d'Urgell i visitant la vila d'Anglesola. Hi ha un tram del Camí de Sant Jaume que travessa la població i continua en direcció cap a Lleida.

Km 0 Anglesola. Comencem a l'avinguda de Catalunya direcció al Museu del Carro de Pagès.

0,370 Prop d'uns xalets, deixem la ctra. de l'Estació i anem a la dreta pel camí de les Cases de Barbens, al principi asfaltat. Aquest tram coincideix amb el sender de la Baronia de Bellpuig (PR-C 64) i amb el Camí de Sant Jaume (fletxes grogues).

2,850 Pont per damunt del Canal d'Urgell. El creuem i seguim l'ampla pista.

3,150 Embassament de la Plana. Bifurcació, anem a la dreta tot deixant les dues rutes esmentades anteriorment. Pal indicador. El camí pren la direcció nord-oest per entremig de fileres d'arbres fruiters.

4,800 Bifurcació abans de Mas Florenç. Anem a la dreta. Pal indicador.

5,600 Cruïlla al costat de les Cases de Barbens, anem primer a la dreta i

tot seguit a l'esquerra, vorejant el conjunt de cases rodejades de grans arbres.

6,280 Cruïlla al costat de dos arbres monumentals. Anem a la dreta pel camí de Barbens ara en direcció sud-est tot deixant camins d'entrada als camps de fruiters i seguint sempre el camí ample.

6,950 Bifurcació abans de la Torre Montserrat. Seguim recte.

8,310 Bifurcació amb una pista ampla. Anem a l'esquerra.

8,900 Canal d'Urgell. Travessem el pont i continuem recte. Es pot observar el canvi de cultiu a un costat i altre del canal, un fet constant a la comarca.

10,400 Entrem a Anglesola pel carrer de Ventalada, plaça de la Bassa Vila, carrer de l'Església i carrer Major.

10,800 Retrobament amb l'inici de la ruta, a l'avinguda de Catalunya.

direcció a
Barbens

Les Cases
de Barbens

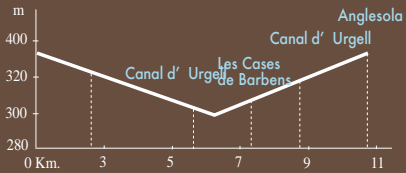
Torre Montserrat

lo Prat

Canal d'Urgell

Mas Florenc

les Malloles

Pantà de la Plana

Canal d'Urgell

Anglesola

direcció a
Tàrraga
C-53

direcció a
Lleida
N-II

DADES D'INTERÈS:

ANGLESOLA:

- ESSLÉSIA DE ST. PAU DE NARBONA, d'estil goticorenaixentista, s. XVI.
- CREU DE TERME GÒTICA, a la plaça de Santa Anna, s. XV.
- CAL GASSOL, antiga casa pairal d'estil goticorenaixentista on hi ha exposats estris agrícoles molt antics. Visites concertades al tel. 973 30 80 06.

- ESPAI DEL CARRO D'ANGLESOLA, s'hi pot veure una rica mostra de carros de pagès i una extensa col·lecció d'eines agrícoles antigues. Visites concertades al tel. 973 30 80 06 i al 973 30 81 28.
- Vers el mes d'abril se celebra la FESTA DELS TRES TOMBS i la FIRA MEDIEVAL. Més informació: www.trestombs.org

GR®-3 SENDER DE GRAN RECORREGUT:

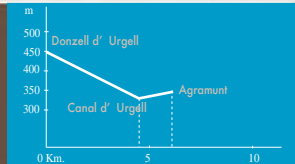
DONZELL D'URGELL - AGRAMUNT - TÀRREGA - VERDÚ - GUIMERÀ
CIUTADILLA - ROCAFORT DE VALLBONA - VALLBONA DE LES MONGES

DONZELL D'URGELL - AGRAMUNT

Distància: 5,450 km

Temps: 1 h 28 min a peu

Desnivell: -100 m

GR®-3 primer tram

El sender de Gran Recorregut (GR®-3) a la comarca de l'Urgell té una llargada de nord a sud de 60 km, i dóna a conèixer una àmplia visió del seu bell entorn físic i monumental. El dividirem en quatre trams, el tercer dels quals es relaciona amb el PR®-C25 de la ruta *L'Ondara, Verdú i el Corb*.

Km 0 Donzell d'Urgell (457 m). De la plaça de l'Església, se surt en direcció sud.

0,180 Passem a frec d'un dipòsit.

0,520 Bifurcació. Seguim a l'esquerra tot baixant entre un bosc d'alzines.

1,550 Cruïlla. Per l'esquerra baixa una pista que ve de Rocabertí de Sant Salvador. El sender va per la dreta.

2,400 Cruïlla. Es va per la dreta tot seguint una pista que ve del mas Segur, al costat hi ha una fita amb les inicials RR.

2,600 Cruïlla. Es troba la pista que ve de Donzell d'Urgell i que ens portarà a Agramunt; se segueix cap a

l'esquerra. Es deixa una pista a l'esquerra i una altra a la dreta i es continua en la mateixa direcció que es porta.

3,220 Granges a la vora del sender. Es deixen tot seguit dos camins a la dreta i es continua per la mateixa pista.

4,050 Canal d'Urgell (330 m). En el decurs de l'itinerari d'aquest tram del sender es trobarà diverses vegades aquest Canal. Després de creuar-lo, se segueix recte.

4,900 Pont sobre el Canal, a l'esquerra es travessa i es continua pels carrers del Safareig i del Firal. En arribar a l'avinguda de Marià Jolonch, es va cap a l'esquerra pel carrer d'Àngel Guimerà.

5,450 Agramunt (337 m), plaça del Pou.

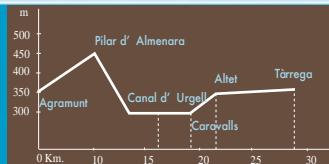

GR®-3 SENDER DE GRAN RECORREGUT:

DONZELL D'URGELL - AGRAMUNT - TARREGA - VERDÚ - GUIMERÀ CIUTADILLA - ROCAFORT DE VALLBONA - VALLBONA DE LES MONGES

AGRAMUNT - TARREGA

Distància: 22,630 km
Temps: 5 h 33 min a peu
Desnivell: +150 m

GR®-3 segon tram

Km 0 Agramunt (337 m), pl. del Pou. Se surt en direcció sud per l'avinguda de Catalunya.

0,150 Riu Sió. Es travessa per un pont medieval i es continua per l'avinguda de Catalunya.

0,650 Carretera de Tàrraga a Artesa de Segre al costat de la gasolinera i l'Hotel Kipps. El sender travessa la carretera i va pel carrer del Camí de les Masies, que surt prop de la gasolinera, vers ca l'Isidori; es deixa a l'esquerra un grup de xalets.

0,860 Torre Codina. Ens queda a prop del sender.

1,370 Torre Tallador.

2,200 Cruïlla. Es va a l'esquerra en direcció a ca l'Isidori; més endavant es deixen dos camins a l'esquerra que van al mas l'Escampa.

3,710 Cruïlla. Es deixa el camí de la dreta que va a ca l'Isidori i es va recte.

4,550 Carretera Agramunt-Tornabous (coll d'Almenara). La travessem i seguim un corriol a l'esquerra que ens pujarà al proper Pilar d'Almenara. Pal indicador.

4,900 Pilar d'Almenara (459 m). Torre en forma cilíndrica, de defensa i de guaita, del segle XI i restaurada el 1987. Val la pena pujar-hi per l'àmplia panoràmica que es divideix en totes direccions sobre la comarca. Continuem per un corriol que surt a l'esquerra del piló geodèsic.

5,010 Ermita d'Almenara Alta en ruïnes. El sender davalla fortament a cercar una pista que va més baixa en direcció sud. Un cop a la pista, es va a l'esquerra. Pal indicador.

5,350 Cruïlla, s'agafa la pista de la dreta tot baixant.

5,840 Bifurcació. Deixem la pista de la dreta i continuem baixant.

6,400 Canal d'Urgell (320 m). Es troba el canal en el seu km 54,400, es travessa pel pont i se segueix el canal a l'esquerra. Poc després veurem el gran casal de cal Soques.

7,350 Pont sobre el canal que no es creua, es continua per la mateixa riba i es passa per cal Pauet.

8,750 Cruïlla. En una corba del camí a cal Ramonillo, al costat d'una cruïlla, s'agafa el camí de la dreta tot baixant i es deixa el canal.

(continuació GR®-3 segon tram Agramunt - Tarrega)

8,990 Bifurcació al mig d'uns revolts. Es va a l'esquerra entre camps fruiters.

9,210 Bifurcació. Es va a l'esquerra i passem per una zona de lloses de pedra.

9,850 Cruïlla. Es va a l'esquerra. Pal indicador.

9,980 Bifurcació. Anem a la dreta camí de Santa Maria de Montmagastrell.

10,250 Santa Maria de Montmagastrell (320 m). De l'àmplia plaça amb font es pren el c. Mestre Ibàñez cap a l'església parroquial i se segueix en direcció sud tot baixant pel carrer del Canal d'Urgell.

10,790 Canal d'Urgell. Seguim la pista que el travessa.

11,050 Bifurcació. Anem a la dreta tot pujant per una altra pista.

11,330 Cruïlla. Es va a l'esquerra. El camí planer permet contemplar la diferència de conreus de la zona de secà amb els de regadiu que limita el canal.

11,870 Bifurcació. Retrobem la pista que s'havia deixat i que seguim a la dreta.

11,970 Ermita del Sagrat Cor. Situada a la vora d'una cruïlla, ha estat reconstruïda els darrers anys. Es continua recte.

12,570 Bifurcació al final del pla, se segueix recte.

12,870 Cementiri. Es passa a tocar del recinte.

13,070 Cruïlla en arribar a Claravalls. Es va a la dreta. Pal indicador.

13,270 Bifurcació. Seguim recte.

13,520 Claravalls (330 m). Per la dreta es pren el carrer Arravaleta vers una plaça amb font, ermita i una bonica creu de terme gòtica. El GR segueix, tot baixant per la vora d'un jardí amb un sortidor d'aigua. Es passa per sota de la carretera i se surt del poble seguint recte per una àmplia pista.

14,090 Bifurcació. Es deixa la pista que puja fortament i es va a l'esquerra per la vora d'uns marges empedrats. Es tracta de l'antic camí a Altet. Pal indicador.

15,410 Quadres. Es passa a prop de diverses construccions adequades per a l'hípica; se segueix recte.

16,020 Bifurcació. Es continua en la mateixa direcció que portem. Poc després fem igual.

16,470 Entrem a Altet, es va a l'esquerra i es passa entre dos grans coberts fins a una antiga era i, tot seguint el marge dret del cobert, baixant per un corriol s'arriba a l'inici del carrer Major.

Arribats a la plaça seguim pel c. de la Font en direcció sud. A uns 50 metres es deixa el carrer per anar a la dreta cap als horts. Un estret corriol ens endinsa per entre canyissos i murs de fang.

16,870 Pista al final d'una paret. Es va cap a la dreta.

17,260 Granja. Seguim recte.

17,520 Bifurcació. Es va a l'esquerra.

17,570 Hostal del Bosc. Gran casalot situat a la cruïlla dels antics camins rals a Cervera i Tàrraga. És una bona mostra de la importància que van tenir els antics hostals en les rutes dels carruatges i de les tartanes en èpoques passades. El sender va pel camí de la dreta i tot seguit en pren un altre en la mateixa direcció.

18,270 Carretera (Tàrraga – Artesa de Segre). Es travessa i es baixa al costat d'uns coberts. Pal indicador.

18,530 Bifurcació. Es va a l'esquerra.

18,970 Cruïlla prop del Mas de Colom. Seguim recte.

19,520 Bifurcació. Es deixa el camí que ens duria a Vilagrasa i es va a l'esquerra tot pujant.

19,670 Aqüeducte. Es passa per la cua d'un aqüeducte de l'aigua del canalet; es continua pujant entre oliveres.

20,050 Cruïlla al final de la pujada. Es va recte tot planejant i amb una àmplia vista de la plana d'Urgell.

20,400 Bifurcació. Es deixa una pista a la dreta i es continua recte.

20,800 Bifurcació a la vora del Tossal del Mor. Es va a la dreta tot baixant.

21,170 Passem per damunt de l'autovia Barcelona – Lleida.

21,570 Bifurcació. Es deixa el camí que va a la torre Morlans i seguim recte.

21,850 Bifurcació. Pista que baixa del Parc de Sant Eloi. Se segueix recte. Es pren el c. Amics de l'Arbre i es passa el pas a nivell del tren. A la dreta es veu la Farinera Balcells, d'estil modernista. Es baixa pel c. Governador Padulles i es travessa la pl. Carles Perelló vers el c. Sta. Maria. A la dreta es pren el c. Sant Joan i el c. de la Font.

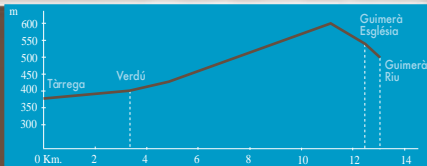
22,930 Tàrraga. Plaça Major.

GR®-3 SENDER DE GRAN RECORREGUT:

DONZELL D'URGELL - AGRAMUNT - **TARREGA - VERDÚ - GUIMERA**
CIUTADILLA - ROCAFORT DE VALLBONA - VALLBONA DE LES MONGES

TARREGA - VERDÚ - GUIMERA

Distància: 12,100 km
Temps: 3 h 10 min a peu
Desnivell: + 240 m

GR®-3 tercer tram

Part d'aquest recorregut del GR®-3 permet la combinació amb el tram que es fa pel PR de la ruta L'ONDARA, VERDÚ I EL CORB (Guimera – Verdú – El Talladell-Tàrrega) descrita anteriorment. És una ruta en forma de 8, que permet fer-la tota sencera o bé dividir-la en dues rutes més curtes.

Km 0 Plaça Major de Tàrrega. Des de la gòtica creu de terme enfilem el carrer Major, travessem la plaça de Sant Antoni i baixem pel carrer Sant Agustí.

0,300 Riu d'Ondara (anomenat *el Reguer*). Es creua per la passarel·la i anem a la dreta, c. Joan Tous, i després a l'esquerra enfilem l'ample carrer Salvador Espriu.

0,800 Carretera C-14 que ve de Tarraçona. La creuem i a 150 m trobem el camí de Verdú, que seguirem a la nostra dreta. Pal indicador.

1,220 Deixem una bifurcació a la dreta i seguim recte entre camps de conreu i petits murs de pedra.

1,650 Petit canal de reg anomenat el Canalet que rep aigua del Canal d'Urgell.

2,025 Cruïlla. El camí continua recte sempre en direcció sud per entre ametllers, oliveres i vinyes, que amb més o menys intensitat ens acompanyaran fins a Guimera.

3,100 Bifurcació. Al davant es veu la vila de Verdú. Seguim la mateixa direcció.

3,800 Després d'una forta baixada, anem a l'esquerra. Pal indicador.

4,025 Riera del Cercavins. Un cop passats dos pontets, a la nostra esquerra es troba la Font de Santa Magdalena, un lloc de descans i d'esbarjo. Continuem cap a les primeres cases de Verdú.

4,500 Després d'una petita, però forta pujada, trobem la carretera LV-2101 que va a Montornès de Segarra. La seguim a la nostra esquerra i a uns 150 m (pal indicador) la deixem per pujar cap al carrer de Maldonell i després a l'esquerra sortirem del poble pel carrer Bonaire.

5,100 Bifurcació prop del dipòsit d'aigua. Seguim recte ara en direcció sud-est.

5,525 Bifurcació. Àmplia vista de la plana d'Urgell i més a prop l'enlairada ermita de la Bovera. Seguim a l'esquerra, pal indicador.

6,200 Després d'una baixada girem a la dreta a la vora d'una vinya.

7,370 Petita bifurcació per la dreta. Continuem recte. La panoràmica sobre les terres de la Segarra ens acompanyarà un llarg tram.

9,200 Seguit de bifurcacions. El GR-3 segueix primer a la dreta i després tot recte vorejat de murs de pedra.

11,200 Bifurcació. Seguim recte. Al fons a l'esquerra veiem el poble de l'Ametlla de Segarra.

11,675 Bifurcació i tot seguit cruïlla amb la pista de Granyena. Hi ha una creu de terme. Continuem amb forta baixada en direcció a Guimerà. Pal indicador.

12,100 Església de Guimerà i Torre. Som a la part més alta del poble, entrem pel portal de la plaça de l'Església. Es pot baixar per molts carrers i carrerons escalonats fins arribar al riu Corb. Un itinerari possible és: c. de l'Església, a l'esquerra pel c. del Nord, c. Mossèn Camí, c. de la Cendra, c. de la Goleta, c. Major, pl. Major, c. de la Font.

Fins aquí tenim l'opció de retornar a Tàrrega pel PR de la ruta L'ONDARA, VERDÚ I EL CORB, o bé seguir el GR-3 direcció Vallbona de les Monges, que és el que descrivim a les pàgines següents.

GR®-3 SENDER DE GRAN RECORREGUT:

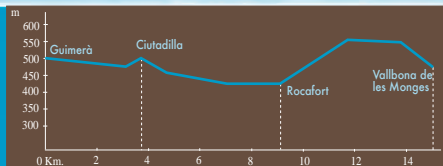
DONZELL D'URGELL - AGRAMUNT - TÀRREGA - VERDÚ - GUIMERA
CIUTADILLA - ROCAFORT DE VALLBONA - VALLBONA DE LES MONGES

GUIMERA - VALLBONA DE LES MONGES

Distància: 15,430 km

Temps: 3 h 43 min a peu

Desnivell: +160 m

GR®-3 quart tram

12,700 Creuem el pont i al costat d'una font seguim pel raval de la Salut ja al marge esquerre del riu Corb, tot sortint del poble (pal indicador).

13,750 Bifurcació. Anem a la dreta.

14,050 Nova bifurcació a 50 m d'una creu de terme. Seguim a la dreta per la vora d'horts i vinyes. A l'altra banda del riu, divisem les runes del Santuari de Vallsanta i, més enlairat, el Santuari de la Bovera.

15,500 Bifurcació. Anem a l'esquerra tot pujant.

16,050 Cruïlla prop d'un transformador. Anem a l'esquerra (pal indicador).

16,800 Un cop remuntada la pujada, entrem a Ciutadilla fins a la plaça del Marquès. D'aquí, pel carrer St. Miquel, és recomanable pujar al castell que domina tot aquest sector de la vall. El GR-3 continua a la dreta de la plaça tot baixant per la carretera.

17,450 Fort revolt a l'esquerra. Seguim recte a la vora d'uns coberts (pal indicador). A 30 m anem a la dreta, camí del riu.

17,700 Riu Corb. El resseguim pel marge dret tot seguint una pista a l'esquerra.

17,950 Passem per sota el pont de la ctra. C-14 vorejats de canyes i vinyes.

18,400 Salt d'aigua. Un petit embassament servia de recollida d'aigua per a un molí fariner. Si el cabdal és abundant es forma un bonic salt d'aigua.

19,750 Cruïlla. Anem a l'esquerra creuant el riu. Som sota Nalec.

19,950 Nova cruïlla. A l'esquerra i a 250 m entrariem al bonic poble de Nalec. El GR-3 segueix a la dreta.

20,800 Bifurcació. Anem a la dreta.

21,950 Església de Rocafort. És aconsellable resseguir els pocs carrers del

poble. Baixem pel carrer de la Costa.

22,200 Carretera LV-2016 (pal indicador a tocar d'una bàscula). Seguim recte en direcció sud tot sortint del poble.

22,380 Bifurcació. Anem a l'esquerra en forta pujada. A 80 m deixem un camí a l'esquerra i continuem pujant.

22,830 Bifurcació. Anem a l'esquerra tot vorejant el Tossal del Roc.

24,000 Bifurcació. Deixem primer un camí a l'esquerra i tot seguit un a la dreta. Continuem pujant.

24,750 Bifurcació. Anem a la dreta.

25,320 Cruïlla després d'una pujada. Seguim recte tot planejant.

25,570 Bifurcació. Anem a l'esquerra tot baixant.

26,075 Cruïlla amb el camí del Vilet. Anem a l'esquerra tot baixant (pal indicador).

26,530 Dipòsits d'aigua. Excel·lent vista del poble de Vallbona de les Monges als nostres peus. Seguim a la dreta, forta baixada.

26,950 Carretera LP-2335 ja dins del poble. Anem a la dreta i tot seguit baixem pel carrer de Rocafort, carrer de Sta. Maria per arribar a la plaça del Monestir.

27,530 Monestir de Vallbona de les Monges. Tel. 973 330 266. Horari: dissabte, de 10.30 a 13.30h i de 16.30 a 18.30h. Diumenge, de 12 a 13.30h i de 16.30 a 18.30h. L'horari d'hivern és fins a les 17.30h, de l'1 de novembre al 28 de febrer. Consulteu els horaris de Setmana Santa, dies festius, mes d'agost i ponts. Més informació a la web: www.monestirvallbona.cat o al telèfon 973 330 266

GR®-175 LA RUTA DEL CISTER

El GR®-175 La Ruta del Cister està integrat dins l'extensa xarxa de senders abalisats d'Europa i és l'únic sender que enllaça els tres monestirs de Vallbona de les Monges, Poblet i Santes Creus, situats a les comarques de l'Urgell, la Conca de Barberà i l'Alt Camp. El recorregut total suma 105 Km a peu i 108 Km amb BTT. Està totalment senyalitzat amb les marques blanca i vermella del GR (sender de Gran Recorregut), amb pals direccionals ben identificats i altres infraestructures necessàries: passeres, baranes, escales, etc.) perquè la caminada sigui més còmoda i segura.

Aquesta ruta és apte per a qualsevol practicant acostumat a fer senderisme, ja que no comporta cap més dificultat que la distància a recórrer i uns desnivells moderats. Informeu-vos dels descomptes i avantatges del carnet 6T. Més informació a la web www.larutadelcister.info

CAMH IGMSIA

El Camí Ignasià és el recorregut que va realitzar el jesuïta St. Ignasi, des de Loiola, al País Basc, fins a la Cova de St. Ignasi, a Manresa.

És el mateix camí que el de St. Jaume, però en sentit contrari.

Les fletxes són de color taronja.

Per la comarca de l'Urgell travessa les poblacions d'**Anglesola, Vilagrassa, Verdú, Tàrrega i el Talladell**. Aquest desviament a Verdú és per visitar la casa santuari de St. Pere Claver, missioner jesuïta destinat a Colòmbia que va realitzar una gran tasca amb els esclaus negres. St. Pere Claver va néixer a Verdú.

DADES D'INTERÈS:

• MONESTIR CISTERCENC DE VALLBONA DE LES MONGES.

Horaris: dissabte, de 10.30 a 13.30h i de 16.30 a 18.30h. Diumenge, de 12 a 13.30h i de 16.30 a 18.30h. L'horari d'hivern és fins a les 17.30h, de l'1 de novembre al 28 de febrer. Consulteu els horaris de Setmana Santa, dies festius, mes d'agost i ponts.

Més informació a la web:

www.monestirvallbona.cat o al telèfon 973 330 266

• CASA SANTUARI DE ST. PERE CLAVER A VERDÚ. Fou missioner jesuïta que va treballar amb els esclaus negres a Colòmbia.

EL CAMÍ DE SANT JAUME CATALA

El Camí de Sant Jaume està declarat Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO i primer Gran Itinerari Cultural Europeu pel Consell d'Europa. Aquest camí té diverses rutes per arribar-hi: el camí francès, el portuguès, l'aragonès, el primitiu... però tots arriben per diferents parts d'Europa i d'Espanya, a la Catedral de Santiago de Compostela a Galícia.

- La Credencial es pot aconseguir a la Parròquia de Tàrrega i al Bisbat de Lleida, ubicat a la Seu Nova de Lleida. També a l'Abadia de Montserrat, a la Catedral de Santiago de Compostela i també, a través de la web dels Amics del Camí de St. Jaume. www.camisantjaume.com

A la comarca de l'Urgell hi ha 4 variants del camí:

- Ruta 1: sortida des del Cap de Creus (Girona), en direcció a l'Abadia de Montserrat, per continuar fins a Cervera, el Talladell, Tàrrega, Vilagrassa, Anglesola i segueix fins a Castellnou de Seana, en direcció a Lleida, Fraga i Santiago de Compostela.
- Ruta 2: També s'arriba des de l'Abadia de Montserrat, es continua cap a Tàrrega i es dirigeix cap a Tornabous, el Tarròs, la Fuliola i Boldú, Linyola, per continuar fins a Balaguer, San Juan de la Peña per enllaçar amb el Camí aragonès, a Santa Cilia de Jaca.
- Ruta 3: Ruta de Tarragona a Lleida, que travessa la comarca per les poblacions de Vallbona de les Monges, els Omells de na Gaia, Maldà, St. Martí de Maldà, Belianes, Preixana i Bellpuig.
- Ruta 4: Ruta del Camí del riu Segre, que arriba des de Llívia (La Cerdanya), seguint el curs del riu, baixa cap a Agramunt, Puigverd d'Agramunt, Ossó de Sió, Bellver d'Ossó i Castellnou d'Ossó.

- Associació dels Amics del Camí de St. Jaume (Sabadell)
tel. 616 834 400, info@camisantjaume.com www.camisantjaume.com
- Associació Amics dels Pelegrins a Santiago (Barcelona)-tel.690 352 543,
amicdsdelspelegrins@gmail.com, www.amicdsdelspelegrins.org
- Associació d'Amics del Camí de St. Jaume del Segre (Ponts)
info@camidelsegre.cat, www.camidelsegre.cat

